Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asiantuntijapyyntönne 31.1.2018, HE 178/2017 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi autoverolain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä laiksi autoverolain muuttamisesta (HE 178/2017 vp) ehdotetaan, että taksien nykyinen 4 800 euron autoveron alennus poistettaisiin vaiheittain vuoden 2022 heinäkuuhun mennessä. Isot, esteettömät yhden tai useamman pyörätuolipaikan tilataksit sekä koulukuljetustaksit säädettäisiin kokonaan autoverottomiksi ja samalla invataksien verottomuus poistettaisiin.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Taksien autoveron alennuksen poistaminen

Vuoden 2018 heinäkuussa voimaan tulevan lain liikenteen palveluista (liikennepalvelulaki) tavoitteena on edistää liikennepalveluiden syntymistä markkinaehtoisesti kilpailun pohjalta. Liikennepalvelulaki uudistaa henkilö- ja tavaraliikennettä koskevat säännökset ja muuttaa samalla myös taksijärjestelmää olennaisesti.

Hallituksen esityksen tavoitteena on ensi sijassa sopeuttaa taksien autoverotuki taksisääntelyn vapautumiseen liikennepalvelulain voimaan tullessa. Esityksessä todetaan, että taksien nykyisen autoverotuen kannalta keskeistä on erityisesti taksien lupajärjestelmä, jonka mukaiset lupakiintiöt rajoittavat mahdollisuutta verotuen saamiseen ja kohdistavat veroetuuden tehokkaasti yksinomaan taksikäytössä oleviin autoihin. Esityksessä viitataan myös siihen, että taksilupien määräsääntelystä luopumisen myötä taksilupien määrän kasvu johtaisi myös verotuen huomattavaan kasvuun ja samalla verotukeen liittyvät väärinkäytösriskit kasvaisivat.

Uuden liikennepalvelulain voimaan tultua taksiliikennettä saa harjoittaa taksiliikenneluvan haltijan lisäksi myös henkilöliikenneluvan tai tavaraliikenneluvan haltija. Liikennepalvelulain myötä taksilupa ei myöskään enää ole autokohtainen. Tasapuolisten kilpailuedellytysten luominen liikennealalle on tärkeää, mutta samalla tulee huolehtia siitä, ettei uudella sääntelyllä kasvateta eri liikennemuotojen välistä verokiilaa. Jo nyt voimassa oleva autoverolainsäädäntö johtaa siihen, että ammattiliikenteen yritykset eivät liikennepalvelumarkkinoiden avautuessa toimi täysin tasapuolisessa kilpailutilanteessa, eikä tätä eroa tule kasvattaa. Liikennepalvelulain tarkoituksena on edistää liikennepalveluiden syntymistä markkinaehtoisesti kilpailun pohjalta. Markkinoiden tasapuolisen kilpailun näkökulmasta tulee

ottaa huomioon, että yhtä liikennevälinettä ei autoverolainsäädännön johdosta veroteta olennaisesti muita raskaammin.

Arvioitaessa voimaan tulevan liikennepalvelulain mahdollisia vaikutuksia opportunistiseen käyttäytymiseen veroedun saavuttamiseksi tulee kiinnittää huomiota siihen, että luvanvaraiseen käyttöön, ja samalla autoveron alennuksen piiriin, rekisteröityjen autojen liikennevakuutusta ja autovakuutusta koskevat kustannukset ovat tietojemme mukaan alennukset ja vakuutusbonukset huomioon ottaenkin ei-luvanvaraisessa käytössä olevan auton vakuutuskustannuksia korkeammat. Ammattimaiseen liikenteeseen rekisteröityjen autojen korkeammat vakuutuskustannukset kumoavat autoveroetuhyötyä ajassa. Lisäksi liikennepalvelulain II osan 1 luvun 15 §:n mukaan muun muassa taksiluvan haltijan on huolehdittava siitä, että sen liikenteessä käyttämä ajoneuvo on rekisteröity ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa tarkoitettuun rekisteriin ja että sen käyttötarkoitukseksi on ilmoitettu luvanvarainen käyttö. Autojen tosiasiallista käyttöä voidaan varsin yksinkertaisesti seurata Verohallinnon ja Liikenteen turvallisuusviraston rekisteritietojen perusteella. Taksiautojen luvanvaraisen liikenteen korkeammat vakuutuskustannukset ja rekisteritietoihin perustuva valvontamahdollisuus ovat siten omiaan hillitsemään mahdollisia väärinkäytöksiä.

Autoverotuksen mahdollisten muutostarpeiden arviointi tulisi tehdä osana laajempaa ajoneuvojen käytön verotuksen kokonaistarkastelua, ei yksittäisenä toimenpiteenä. Autoverotuksen kiristyksillä ei tule heikentää tasapuolisten olosuhteiden syntymistä ammattiliikenteen uusille markkinoille liikennepalvelulain voimaantulon myötä. Myös liikennepalvelulakia koskevassa lainvalmisteluaineistossa viitataan verotuksen kokonaistarkastelun ja tasapuoliseen verokohtelun tarpeeseen.

Liikennepalvelulakia koskevassa eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan muistiossa (LiVM 3/2017 vp - HE 161/2016 vp, s. 21 - 22) todetaan:

> *”Nyt säädettävän lainsäädännön lähtökohtana on eri liikenteen muotojen yhteensovittaminen ja niiden yhdenmukainen kohtelu. Nykylainsäädännössä eri liikennemuotoja ja ajoneuvoja verotetaan kuitenkin eri tavoin ja perustein. Valiokunta pitää välttämättömänä, että liikennemarkkinoiden edelleen kehittämisen yhteydessä tarkastellaan verotuksen yhdenmukaistamista, jotta eri toimijoille saadaan tasapuolinen verokohtelu. Nyt säädettävässä laissa toimintaa ja sitä koskevaa sääntelyä ei aina ole sidottu määrättyyn yhteen ajoneuvotyyppiin vaan tietynlaisen palvelun tarjoamiseen. Esimerkiksi taksitoimintaa onkin mahdollista harjoittaa useilla eri ajoneuvoilla ja laissa määrätyillä eri luvilla. Samalla helpotetaan markkinoille tuloa, mikä voi tuoda erilaisia osa-aikaisia toimijoita liikennemarkkinoille. Tiettyä ajoneuvoa saatetaan siten käyttää vain osan aikaa ammattimaiseen toimintaan yksityisten ajojen lisäksi. Vastaavasti tietyllä ajoneuvolla saatetaan harjoittaa useampaa eri tyyppistä ammattimaista liikennettä. Myös eri toimijoiden verohelpotuksia on siten syytä tarkastella kokonaisuutena tasapuolisuuden varmistamiseksi. Nykykäytännön mukaan verohelpotukset on usein kohdistettu ajoneuvoon, mutta vastaisuudessa saattaa olla syytä tarkastella toimintaa kokonaisuutena ja sitoa siten myös mahdolliset verohelpotukset tietynlaiseen toimintaan.”*

Pidämme sinänsä myönteisenä, että lainvalmistelussa hallituksen esitysluonnoksen jatkovalmistelussa esitystä on muutettu siten, että taksien veroedun poistamista esitetään vaiheistetusti. Edellä mainituin perustein katsomme kuitenkin, ettei pienten taksien veronkiristystä tule toteuttaa yksittäisenä toimenpiteenä, joka voisi vaarantaa tasapuolisten olosuhteiden syntymisen eri ammattiliikenteen toimijoiden välille liikennepalvelulain voimaan tullessa. Mikäli pienten taksien autoveron alennus kuitenkin päätetään porrastetusti poistaa, tulee esityksen voimaantuloa tältä osin lykätä vähintään vuodella.

Autoverottomuus isoille esteettömille tilatakseille ja koulukuljetustakseille

Suomen Yrittäjät kannattaa ehdotettua esteettömien tilataksien ja koulukuljetustaksien autoverovapautta. Ehdotus on tärkeä ja tarpeellinen edistämään esteettömän kaluston saatavuutta liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen ja siten parantamaan muun muassa haja-asutusalueiden erityisryhmien liikkumismahdollisuuksia.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Laura Kurki
veroasiantuntija